

ÎNCHEIERE

27 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vadim Cebotari,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare Nord” împotriva lui Vadim Cebotari, intervenient accesoriu Întreprinderea Municipală „Gospodăria Locativ Comunală Bălți”, Svetlana Cebotari, Sergiu Cebotari, Valeriu Cebotari cu privire la obligarea restabilirii sistemului centralizat de încălzire,
împotriva deciziei din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 20 iulie 2020, SA „Centrala Electrică cu Termoficare Nord” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vadim Cebotari, intervenient accesoriu ÎM „Gospodăria locativ comunală Bălți”, solicitând obligarea restabilirii sistemului centralizat de încălzire la situația inițială.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 12 septembrie 2019, agentul constator, specialist principal al Direcției Gospodărie Comunală a Primăriei mun. Bălți pentru locul dat de consum, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție AB nr.00054, conform căruia, în acțiunile lui Vadim Cebotari a fost constatată comiterea contravenției prevăzute la art.180 alin.(19) din Codul contravențional, prin faptul deconectării samavolnice, în luna aprilie a anului 2019 a apartamentului XXXX, de la sistemul centralizat de încălzire.

Prin hotărârea din 29 noiembrie 2019 de aplicare a sancțiunii contravenționale, emisă de Comisia administrativă pe lângă Primăria mun. Bălți, Vadim Cebotari a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute la art.180 alin. (19) din Codul contravențional, cu aplicarea sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 30 u.c., echivalentul a 1 500 de lei și achitarea amenzii prin intermediul instituțiilor financiare pe contul indicat în procesul-verbal. Odată cu achitarea amenzii, Vadim Cebotari a recunoscut vinovăția sa în ceea ce ține de deconectarea neautorizată de la sistemul de încălzire, contrar prevederilor art. 42 a Legii nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

A relatat reclamantul că deconectările și modificările neautorizate ale rețelelor termice interne duc la dereglarea sistemului termic interior, încălzirea insuficientă a unor și concomitent supraîncălzirea altor apartamente din aceeași casă fiind astfel lezat dreptul consumatorilor conectați la sistemul centralizat de termoficare de a primi un serviciu calitativ la preț echitabil. Dat fiind faptul că blocul locativ are nevoie de o anumită sarcină termică în perioada rece a anului, iar în cazul unor deconectări neautorizate a apartamentelor/încăperilor de la sistemul centralizat de termoficare se majorează factura la energia termică pentru locuințele rămase în sistem, respectiv consumul fiind împărțit deja la o suprafață mai mica de încăperi încălzite, SA „CET-Nord” este în drept să accepte deconectarea încăperii/apartamentului doar în cazul întrunirii condițiilor prevăzute în art. 42 alin. (8) a Legii nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

Astfel, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 12 iunie 2020 reclamantul a expediat în adresa pârâtului o notificare, la care pârâtul nu a reacționat, dar și acțiunile întreprinse de către SA „CET-Nord” în acest sens nu s-au soldat cu succes.

Reclamantul și-a întemeiat pretențiile în baza art.545 alin.(1), 546 alin.(1) Cod civil, art.46, 180 alin.(19) Cod contravențional, art.3, 42 alin.(7), (8), (9), (10) din Legea nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, art.7 alin.(3), 14 din Legea nr. 721 din 2 februarie 1996 privind calitatea în construcții, art.10 alin. (2) din Legea condominiului în fondul locativ nr.913 din 30 martie 2000, pct.137 al Hotărârii ANRE nr.23 din 26 ianuarie 2017, pct. 2, 3, 4, 8⁵, 10 din Anexa nr.7 din Hotărârea Guvernului nr.191 din 19 februarie 2002, pct. 13 al Hotărârii ANRE nr.112 din 19 aprilie 2019, art.166, 182² alin.(1), 1825 alin.(1) CPC.

A solicitat reclamantul admiterea acțiunii, recunoașterea deconectării neautorizate de la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică a apartamentului XXXX și obligarea lui Vadim Cebotari de a restabili sistemul centralizat de încălzire la situația inițială din propriile resurse financiare.

Prin încheierea din 28 iulie 2020 a Judecătorei Bălți, sediul central, au fost atrași în proces, din oficiu, Svetlana Cebotari, Sergiu Cebotari și Valeriu Cebotari, în calitate de intervenienți accesorii.

Prin hotărârea din 05 aprilie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul central, s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de către SA „Centrala Electrică cu Termoficare Nord”.

S-a obligat Cebotari Vadim de a restabili în apartamentul nr.1 din str. A. Pușkin 10, mun. Bălți, din propriile resurse financiare, sistemul centralizat de încălzire (alimentare cu energie termică) la situația existentă până la momentul deconectării neautorizate.

S-a încasat de la Cebotari Vadim în beneficiul „Centrala Electrică cu Termoficare Nord” SA suma de 270 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru taxa de stat.

S-a încasat de la Cebotari Vadim în beneficiul bugetului de stat al Republicii Moldova suma de 55,25 de lei, cu titlu de cheltuieli aferente judecării cauzei pentru corespondența poștală, suportate de instanța judecătorească.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 04 mai 2021, Vadim Cebotari a declarat apel împotriva hotărârii din 05 aprilie 2021 a Judecătorei Bălți, solicitând admiterea acestuia pe motivele invocate, casarea hotărârii instanței de fond, cu

pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Vadim Cebotari și menținută hotărârea din 05 aprilie 2021 a Judecătoriei Bălți sediul Central.

Prin decizia din 09 februarie 2022 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Vadim Cebotari.

S-a casat decizia din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a SA „Centrala Electrică cu Termoficare Nord” împotriva lui Vadim Cebotari cu privire la obligarea restabilirii sistemului centralizat de încălzire la situația inițială și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecători.

Prin decizia din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Vadim Cebotari și s-a menținut hotărârea din 05 aprilie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Pentru a decide astfel instanța de apel a constatat că, potrivit alin. (1) al art.12 din Legea condominiului în fondul locativ nr.913-XIV din 30.03.2000, proprietarul din condominiu este obligat să mențină în stare bună și să repare la timp locuințele (încăperile) ce îi aparțin pe propria sa cheltuială. Proprietarului în condominiu i se interzice să deterioreze sau să pună în pericol bunurile comune, precum și bunurile oricărui alt proprietar. Astfel, fiind parte a condominiului din str. Pușkin 10, doar în privința apartamentului nr.1, Cebotari Vadim purta obligația de menținere în stare constructivă și bună funcționare sistemul de alimentare cu energie centralizată, fiind un element constructiv al blocului locativ, iar schimbarea structurii sale (în apartamentul său) implică schimbarea constructivă a sistemului. Efectuarea lucrărilor date în mod neautorizat și fără acordul celorlalți coproprietari ai condominiului, implică încălcarea procedurii legale și afectarea sistemului constructiv.

A menționat că, rețeaua termică, caloriferele și țevile de energie termică constituie proprietatea comună în condominiu a tuturor locatarilor blocului/proprietari de apartamente, iar intervenția la aceste rețele ingineresti de comunicație energetică, potrivit legii, aduce ingerință în dreptul de proprietate comună în condominiu. Or, deconectările și modificările neautorizate a rețelei termice interne a blocului locativ conduc la dereglarea sistemului termic interior, încălzirea insuficientă a unora și supraîncălzirea altor locuri de consum din același bloc, fiind astfel lezat dreptul consumatorilor conectați la sistemul centralizat de termoficare și impunerea la o plată mai mare.

A mai reținut Curtea de apel Bălți că, fiind schimbat neautorizat volumul de energie termică livrată, respectiv consumată în blocul locativ, acest fapt afectează capacitatea tehnică a furnizorului de serviciu. Prin urmare, drepturile și obligațiile SA „CET-Nord” sunt afectate, și furnizorul este în drept să determine acceptarea deconectării încăperilor de la sistemul centralizat de încălzire – în cazurile și condițiile prevăzute de art. 42 alin. (8) din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr.92 din 29.05.2014.

A concluzionat că, deconectarea de la încălzirea centrală de către Cebotari Vadim a fost efectuată ilegal, afectând, în baza legii, drepturile coproprietarilor în condominiu și furnizorului de energie termică, fiind încălcată procedura stabilită de lege de debranșare și instanța de fond corect a concluzionat asupra necesității ca

această problemă să fie înlăturată prin obligarea lui Cebotari Vadim de a se reconecta la sistemul de încălzire din sursele proprii.

La 11 ianuarie 2023, Vadim Cebotari a declarat recurs împotriva deciziei 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri noi prin care să fie respinsă acțiunea integral.

În motivarea recursului a invocat că, instanțele inferioare nu au luat în considerare toate circumstanțele cauzei, care sunt importante pentru o justă soluționare, examinând unilateral cauza, luând la bază doar declarațiile și probele prezentate de SA „Cet Nord”. Pretențiile intimatului sunt neîntemeiate și au un caracter abuziv deoarece ultimul nu ține cont de interesele recurentului în calitate de consumator, ce constă în beneficierea și achitarea serviciilor de energie termică potrivit condițiilor rezonabile, precum și de dreptul fundamental al consumatorului la protecția împotriva riscurilor de a achiziționa un produs, un serviciu care ar putea să prejudicieze drepturile și interesele patrimoniale.

A menționat că, în calitate de consumator asigură eficient încălzirea apartamentului cu serviciile de gaz și nu aduce o careva daună intimatului. Afirmatia SA „Cet Nord” precum că deconectarea apartamentului de la sistemul de încălzire termică duce la degradarea sistemului de încălzire interior și la încălcarea drepturilor altor consumatori, este declarativă și neprobată.

Consideră că, odată ce prevederile art. 42, alin. 8 din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, asigură dreptul consumatorului la deconectarea individuală a apartamentului sau a unei părți, situat în blocurile de locuit, alimentate cu energie termică prin sistem colectiv, indiferent de cauze, în anumite condiții, furnizorul acestor servicii este limitat în dreptul de a interveni prin impunerea unor condiții inadmisibile, precum și a unor obligații cum ar fi reconectarea consumatorului la conducta de energie termică.

A indicat recurentul că, apartamentul său, a fost deconectat de la conducta de energie termică în condițiile impunerii de către furnizor a unor condiții neprevăzute în art. 42, alin. 8 din Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, care erau imposibil a fi executate și anume prezentarea unui proiect de reconstrucție a sistemului centralizat de încălzire care nu-l poate efectua nici o instituție din domeniu. Prin acțiunile de deconectare a apartamentului de la conducta de energie termică, nu s-a încălcat careva drepturi a furnizorului, respectiv nu s-a cauzat careva daune intimatului.

A remarcat că, apartamentul a fost deconectat de la sistemul de energie termică în mod justificat și acest fapt a fost acceptat de către intimat prin calcularea plății reduse de 10 % pentru serviciile sale. Abuzul SA „Cet Nord” atentează asupra dreptului de proprietate al consumatorului, care este un drept fundamental constituțional și convențional, garantat de art. 46 din Constituția Republicii Moldova și art. 1, protocolul 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care în cazul respectiv se exprimă prin determinarea recurentului în calitate de consumator de a accepta contrar voinței, beneficierea unor servicii nesolicitate și suportarea unor cheltuieli financiare nerezonabile și nedorite.

A menționat recurentul că, concluzia instanței de apel, privind dreptul SA „Cet Nord” de a accepta deconectarea apartamentului de la sistemul centralizat de încălzire în condițiile art. 42, alin.8 din Legea cu privire la energia termică și promovarea

cogenerării, și că consumatorul Cebotari Vadim, era obligat să prezint agentului termic SA „Cet Nord” proiectul de reconstrucție a sistemului centralizat de încălzire, este eronată, or, prevederile art. 42, alin.8 din Legea citată nu prevede un careva proiect de reconstrucție.

A relevat că, pretențiile intimatului sunt neîntemeiate și au un caracter abuziv deoarece ultimul nu ține cont de interesele recurentului în calitate de consumator, ce constă în beneficierea și achitarea serviciilor de energie termică potrivit condițiilor rezonabile acesteia, precum și de dreptul fundamental al consumatorului la protecția împotriva riscurilor de a achiziționa un produs, un serviciu care ar putea să-i prejudicieze drepturile și interesele patrimoniale. Or, intimatul își exercită dreptul de acces la justiție cu rea credință, abuzând asupra dreptului de consumator și asupra drepturilor și intereselor cu caracter patrimonial.

A concluzionat recurentul că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 22 septembrie 2022.

La 07 decembrie 2022, copia deciziei din 22 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa participanților la proces, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere a actului judecătoresc (f.d.239-241, vol.1).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursul declarat de Vadim Cebotari, la data de 11 ianuarie 2023 se consideră depus în termenul stabilit de lege.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Vadim Cebotari a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Vadim Cebotari, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270 și 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vadim Cebotari.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc